

nansloven. Det er en midlertidig Tilstand, som nu rigtignok snart har været i 50. Aar, og det er ogsaa i den Henseende en midlertidig Tilstand, at jeg mener, at Grundlovens Tilfagn om en Forsfatning for Fjolketirken ikke er oplydt. Jeg forstaar Grundlovens paagældende Paragraf, § 75, anderledes end den sidste ærede Taler. Jeg forstaar den væsentlig saaledes, at Kirken skal have et lignende begrænset Selvstyre som Kommunerne; den skal have Anerkendelse som et Samfund, der naturligvis er Staten undergivet, men dog er et relativt selvstændigt Samfund. Og jeg mener, at det er aldeles utvivlsomt, at dette Forslag i Modsatning til det andet Forslag, som vi behandlede forleden Dag, griber saaledes ind i det kirkelige Liv, at det er mindre naturligt at give en Ordning af dette uden i Forbindelse med Kirkeforsatningen. Jeg havde uægtelig troet, indtil jeg hørte det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, at der i Grunden var en Stemning til Stede derfor, som nu mere og mere arbejdede sig frem; jeg har i alt Fald set forskellige Tegn dertil, som bragte mig paa den Tro, at den Tid nærmede sig, da man muligvis med Udbytte kunde forhandle derom. Men det er ikke blot dette, at jeg mener, at det er naturligt at vente med dette til Ordningen af Kirkeforsatningsspørgsmaalet, men ogsaa fordi jeg ser saa godt, at der samtidig med eller ved en Forsatning sandsynligvis vil blive gjort en Forandring i det nuværende System, idet det kan være et Spørgsmaal, om da ikke Bestikkelseretten bør om ikke gaa bort fra Statsmyndighederne, saa dog begrænses og undergives en Indflydelse fra kirkelig organisk Side, som nu ikke er lovhjemlet, og hvor der selvfølgelig efter de Organers Skøn, der ville komme til at føre Ordet for Kirken, kan blive Tale om Menighedernes Indflydelse. Det forekommer mig som sagt, at Sagen kan vente, til denne Sag er bragt i Orden; men der er intet i Vejen for med Hensyn til dette Lovforslag i Modsatning til det tidligere, hvor Sagen maatte være afhængig af mange Undersøgelser, at dette Ting her kan esfare det andet Tings Mening, om det endnu holder fast ved Opfattelsen i 1875-76, hvis Grunde jeg endnu tror ere til Stede, den Opfattelse, at der for Tiden ikke er Grund til at fremme denne Sag. Skulde det andet Ting have en anden Mening og altsaa være enigt med dette Ting om, at Sagen bør fremmes, vil det sandsynligvis ske paa et Grundlag, som enhver Minister og ogsaa jeg kan tiltræde.

Resager: Som det blev fremhævet af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den

Balgfreds (Johannsen), er dette jo en Sag, der tit har været fremme her i Folketinget; men paa Grund af Tidernes Ugunst har det ikke kunnet lykkes at føre denne Sag igennem. Hvorvidt det nu vil ske denne Gang, vil Tiden vise; men efter den ærede Ministers Udtalelser synes Udfigterne ikke at være de bedste. Men naar de ærede Forslagsstillere saa hurtigt i Samlingens Begyndelse ere fremkomne med Forslaget, ser jeg deri et Tegn paa, at det er de Hveres Agt at anvende deres overordentlig rige Indflydelse paa at føre dette Forslag saa vidt frem, som muligt er. Det er for mig en behagelig Overraskelse. Som de Herrer ville vide, indbragte det Parti, hvortil jeg hører, i Samlingerne 89-90 og 90-91, i alt væsentligt samme Forslag; men den Gang kunde vi Forslagsstillere ikke smigre os med, at Forslaget mødte særdeles Opmærksomhed (C. Raavn: Nej, det er rigtigt). Det ærede Medlem for Tisted Amts 4de Balgfreds siger, det er rigtigt. Vi hørte forleden Dag det samme ærede Medlem udtale med Hensyn til Præstelønningsloven, at den blev set paa som en Paradehest, ingen vilde ride. Jeg kan tilføje, at det ærede Medlem, der som bekendt har spillet en vigtig Rolle i sit Parti, ikke blot i Arbejdet indad til, men ogsaa i Agitationen udad og derfor kender sit Partis Stilling over for hver eneste Sag, gjorde mig den Ære i Sommeren 1891 at besøge min Balgfreds — han rejste, havde jeg nær sagt, to Gange fra Skagens hvide Banker til os Fynboer for at tale Fornuftighedens og Bestindighedens Ord til os. Han udtalte da ved disse Møder, at ganske vist var dette Forslag et gammelt Gangstreforslag, det var demokratiske Krav, her vare fremsatte, men Spørgsmaalet var ikke brændende, det forelaa ikke som en Trang. Dette falder sammen med, hvad det samme ærede Medlem nylig udtalte med Hensyn til Præstelønningsloven, der fremsattes som en Paradehest, ingen vilde ride. Men naar det ærede Medlem nu med mig har faaet Interesse for dette Forslag, saa er det en Opvaagnen af Erkendelse fra det ærede Medlems og hans Partifællers Side, som jeg meget maa paaagte. Det staar saaledes for mig, at i Tider som disse har dette Ting, som er udgaaet af almindelig Valgret, ikke blot den Opgave at hævde den almindelige Valgrets Princip over for Overgreb, men ogsaa at praktisere Folkets Selvbestemmelsesret ud i saa mange Forhold som muligt. Jeg er i den Henseende enig med det ærede Medlem for Odense Amts 7de Balgfreds (H. Holm), jeg tror, det vilde have Betydning baade for Præst og Menig-